

**UAB „ATEITIES LABORATORIJA“
PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. UAB „Ateities laboratorija“ mokyklos „Saulės gojus“ (toliau – Mokykla) patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Vilniaus miesto bendrojo ugdymo mokyklose tvarkos aprašu, patvirtintu 2016 m. birželio 30 d. Vilniaus miesto savivaldybės Administracijos direktoriaus įsakymu Nr. 30-1602, Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, kitais įstatymų įgyvendinamaisiais teisės aktais.
2. Aprašo paskirtis – padėti Mokyklai užtikrinti sveiką, psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugią aplinką, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms.
3. Aprašas nustato patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą Mokykloje.
4. Aprašas remiasi šiais principais:
 - 4.1. Į patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl socialinės padėties, lyties, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;
 - 4.2. Kiekvienas Mokyklos administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias, turi reaguoti ir jas stabdyti;
 - 4.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų.
5. Visi Mokyklos bendruomenės nariai (mokiniai, administracijos atstovai, mokytojai, švietimo pagalbos specialistai, tėvai / globėjai, kiti darbuotojai) turi mokėti tinkamai reaguoti patyčių situacijose.
6. Apraše vartojamos sąvokos:
 - 6.1. **patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir / ar užgauliojant) ir / arba netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

- 6.1.1. **žodinės patyčios:** pravardžiavimas, grasinimas, uжимas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;
- 6.1.2. **fizinės patyčios:** mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;
- 6.1.3. **socialinės patyčios:** socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;
- 6.1.4. **elektroninės patyčios:** skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir / ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.;
- 6.2. **patyčias patiriantis vaikas** – mokinys, iš kurio tyčiojamasi;
- 6.3. **besityčiojantysis** – mokinys arba suaugusysis, inicijuojantis patyčias ir / arba prisidedantis prie jų;
- 6.4. **patyčias patiriantis suaugusysis** – administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas Mokyklos darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai);
- 6.5. **patyčių stebėtojas** – mokinys, matantis arba žinantis apie patyčias;
- 6.6. **patyčių prevencija** – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis Mokyklos bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų / globėjų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių;
- 6.7. **patyčių intervencija** – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui, įtraukiant mokinių tėvus / globėjus;
- 6.8. **patyčių prevencijos ir intervencijos stebėsena** – patyčių situacijos Mokykloje stebėjimas renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II. PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA MOKYKLOJE

- 7. Patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi Mokyklos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėsena rūpinasi Mokyklos vadovas, vaiko gerovės komisijos nariai, klasių vadovai ar kuratoriai, o ją vykdo visi Mokyklos bendruomenės nariai.
- 8. Mokyklos vadovas yra atsakingas už Aprašo parengimą ir vykdymą, stebėsenos rezultatais grindžiamo kasmetinio Mokyklos patyčių prevencijos priemonių plano parengimą bei jo vykdymą.
- 9. Aprašo įgyvendinimą koordinuoja Mokyklos vaiko gerovės komisijos nariai, kurie kasmet:
 - 9.1. inicijuoja anoniminę vaikų apklausą ir apibendrina jos rezultatus;

- 9.2. surenka apibendrintus duomenis iš klasių vadovų ar kuratorių dėl Mokykloje fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę;
 - 9.3. remiantis apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;
 - 9.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Mokyklos vaiko gerovės komisijos posėdyje;
 - 9.5. teikia siūlymus Mokyklos vadovui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo Mokykloje, Mokyklos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;
 - 9.6. teikia siūlymus Mokyklos vadovui dėl tvarkos aprašo tobulinimo;
 - 9.7. atlieka kitus Apraše numatytus veiksmus.
10. Klasės vadovai arba kuratoriai kasmet supažindina klasės mokinių tėvus / globėjus su reagavimo į patyčias ir pagalbos joms įvykus veiksmų planu (priedas Nr. 1), išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja Mokyklos vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius Aprašo vykdymo tvarką, apie taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčių prevencija ir intervencija.

III. PATYČIŲ INTERVENCIJA MOKYKLOJE

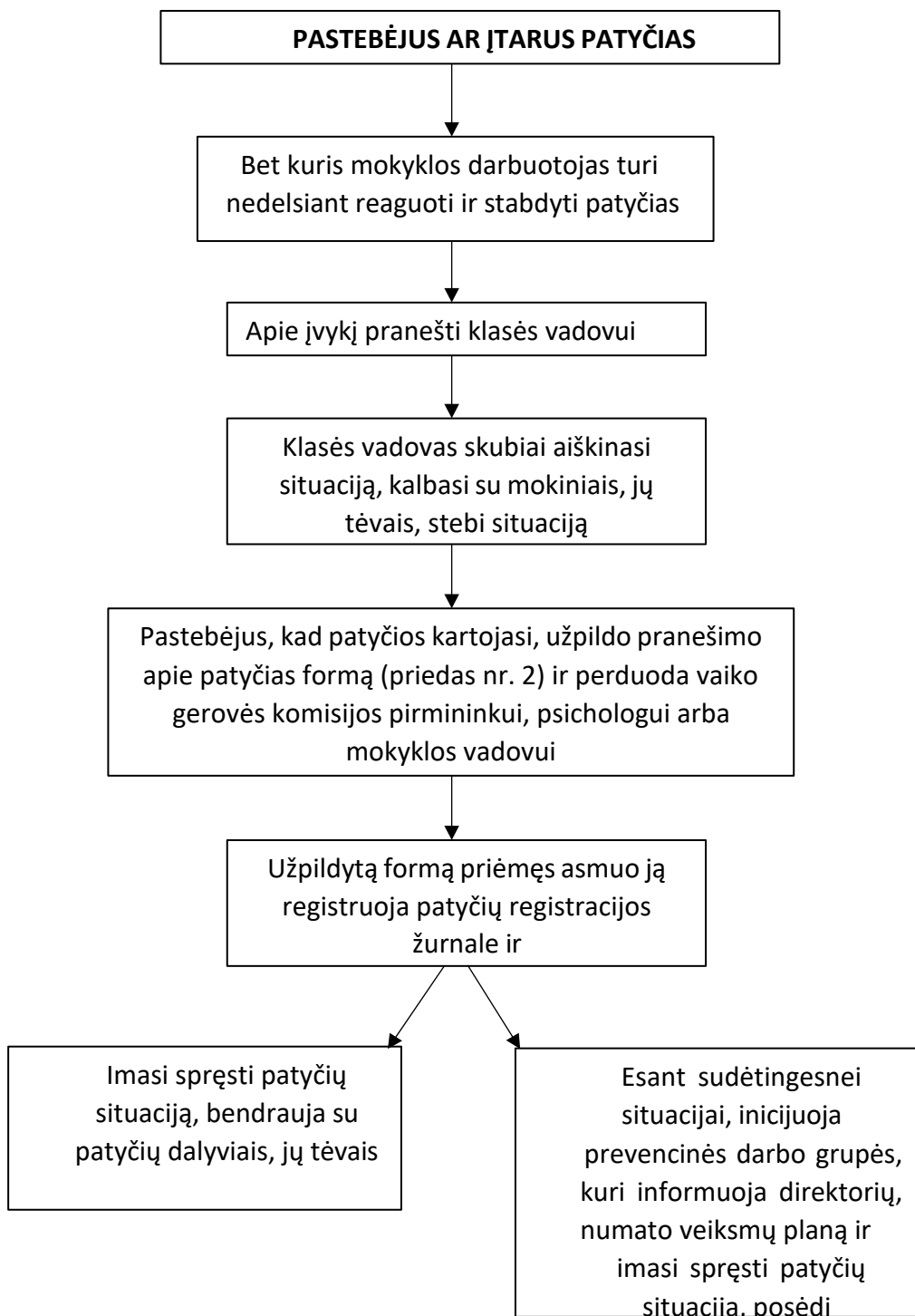
11. Reaguodamas į visus įtariamų ir realių patyčių atvejus, kiekvienas Mokyklos bendruomenės narys:
 - 11.1. įsikiša įtaręs ir / arba pastebėjęs patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus; vykstant elektroninėms patyčioms, išsaugo įrodymus;
 - 11.2. primena mokiniui, kuris tyčiojasi, Mokyklos nuostatas ir elgesio taisykles;
 - 11.3. kilus pagalbos mokinio sveikatai ir gyvybei būtinybei, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus / globėjus ar mokyklos darbuotojus) arba institucijas (pvz., policiją, greitosios pagalbos tarnybą);
 - 11.4. informuoja klasės vadovą arba kuratorių apie įtariamą ir / arba įvykusias patyčias;
 - 11.5. atlieka kitus Apraše numatytus veiksmus.
12. Klasės vadovas arba kuratorius, gavęs informaciją apie įtariamą ir / ar įvykusias patyčias:
 - 12.1. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja jų tėvus / globėjus, esant poreikiui, kviečia mokinių tėvus / globėjus dalyvauti pokalbiuose;
 - 12.2. atlieka kitus Apraše numatytus veiksmus.
13. Patyčioms nesiliaujant ar esant sudėtingesniais patyčių atvejais, klasės vadovas arba kuratorius:
 - 13.1. užpildo pranešimo apie patyčias formą (priedas Nr. 2);

- 13.2. kreipiasi į Mokyklos vaiko gerovės komisijos pirmininką, psichologą arba Mokyklos vadovą ir perduoda surinktus faktus apie netinkamą elgesį.
14. Mokyklos vaiko gerovės komisija, įvertinusi turimą informaciją:
 - 14.1. numato veiksmų planą ir supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis besityčiojantį ir jo tėvus / globėjus; esant poreikiui, koreguoja veiksmų planą;
 - 14.2. informuoja Mokyklos vadovą apie esamą situaciją;
 - 14.3. atlieka kitus Apraše numatytus veiksmus.
15. Mokiniui pasityčiojus iš administracijos atstovo, mokytojo, švietimo pagalbos specialisto ar kito Mokyklos darbuotojo, asmuo, pastebėjęs ir / ar įtaręs patyčias, turėtų informuoti Mokyklos vadovą, kuris imasi Apraše ar kituose Mokyklos dokumentuose numatytų veiksmų.
16. Administracijos atstovui, mokytojui, švietimo pagalbos specialistui ar kitam Mokyklos darbuotojui pasityčiojus iš mokinio, asmuo, pastebėjęs ir / ar įtaręs patyčias, turėtų informuoti Mokyklos vadovą, kuris imasi Apraše ar kituose Mokyklos dokumentuose numatytų veiksmų.
17. Mokyklos vadovas, sužinojęs apie Mokyklos darbuotojo patiriamas patyčias arba Mokyklos darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsiant imtis priemonių, numatytų Apraše.
18. Kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius Mokykloje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.
19. Tais atvejais, kai Mokykloje nėra švietimo pagalbos specialistų ar yra kitos priežastys, dėl kurių negali būti teikiama švietimo ar kita pagalba arba netikslinga ją teikti Mokykloje, klasės vadovas ar kuratorius ir / arba administracijos atstovas nukreipia mokinį ir jo tėvus / globėjus į kitą švietimo pagalbos įstaigą.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Visi dokumentai, esantys mokinio asmens byloje, ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas bei užtikrinti mokinio teises ir teisėtus interesus.
21. Mokyklos vaiko gerovės komisijos posėdžių informacija apie sprendžiamas iškilusias patyčių problemas yra konfidenciali.
22. Įgyvendindama patyčių prevencijos programas, Mokykla, atsižvelgdama į bendruomenės poreikius ir pritarus Mokyklos steigėjams, gali koreguoti šį Aprašą.

**MOKYKLOS „SAULĖS GOJUS“
REAGAVIMO Į PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS VEIKSMŲ PLANAS**

*Mokyklos „Saulės gojus“ patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašo
2 priedas*

**MOKYKLOS „SAULĖS GOJUS“
PRANEŠIMO APIE PATYČIAS FORMA**

Pranešimo data

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie patyčias – vardas, pavardė, parašas:	
Kas pranešė apie patyčias – vardas, pavardė, parašas:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ Fizinės: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.); ☐ Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas; ☐ Elektroninės: patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.). ☐ Kiti pastebėjimai (įrašyti): _____	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojamumas:	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Vaiko, <u>patyrusio patyčias</u> , vardas, pavardė, klasė:	
Vaiko / -ų, <u>kuris tyčiojosi</u> , vardas, pavardė, klasė:	
Vaiko / -ų, <u>stebėjusio patyčias</u> , vardas, pavardė, klasė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Mokyklos pedagogo ar kito darbuotojo veiksmai šioje patyčių situacijoje:

--

Veiksmų po įvykio planas su:

Vaiku, patyrusiu patyčias:	
Vaiku, kuris tyčiojosi:	
Patyčių stebėtojais:	
Patyčių dalyvių tėvais:	
Kitais mokyklos darbuotojais:	